

EDICIÓ D'OSONA I EL RIPOLLÈS

EL 9 NOU.CAT

Tallers Casals abaixa la persiana

01-07-2015 | 14:16

Una concentració dels treballadors el març de 1992 després d'una baralla entre el propietari de l'empresa, Gianpaolo Pozzo, i l'encarregat de la plan

Ruth Espuny La històrica empresa centenària de Ripoll, els darrers anys de capital rus, tancarà definitivament al mes de juliol.

Ha estat com una mort a pessics i, finalment, Tallers Casals de Ripoll, que des de feia cinc anys es deia Interskol, tanca definitivament les portes. Una empresa centenària –té 134 anys– que va ser capdavantera en el ram del metall a escala europea i que va començar amb un petit taller de manyà que va muntar Francesc Casals a la plaça del Mercat de Ripoll. Enrere deixa una història llarga amb períodes de bonança però també de crisi. Actualment hi treballaven 65 persones, 54 de les quals han estat acomiadades i dimecres que ve ja no aniran a treballar. La resta formaran part d'una seu comercial que, molt probablement, no es quedarà a Ripoll.

Els treballadors cobraran una indemnització de 25 dies per any treballat amb un topall de 14 mensualitats. De moment, però, encara els deuen els mesos de maig i juny, així com també la quitança, a part de mitja paga del setembre de 2014. La intenció de l'empresa de capital rus és mantenir una seu comercial, amb 11 treballadors que, en un principi, s'havien de quedar a Ripoll. Fonts de l'empresa, però, asseguren que el més probable és que acabin marxant a una altra comarca com Osona. L'alcalde de Ripoll, Jordi Munell, explica que fa uns dies es va tornar a reunir amb el director de la planta de Ripoll, Jordi Carbonell, per oferir-los espais on ubicar-se i evitar així la seva marxa de la comarca, "però a partir d'aquí no sé quina intenció tenen". Munell diu que el que sí que li van demanar és una nau de 1.600 metres quadrats "i d'aquesta dimensió exacta no en tenim". La direcció de l'empresa va dir que "s'ho estudiaria i ho valoraria", segons Munell.

El següent problema, però, serà quin ús es podrà donar a les instal·lacions que quedaran buides, tenint en compte que ocupen una extensió de 23.740 metres quadrats. Munell és conscient del problema, i a ningú se li escapa que podria passar el mateix que a La Preparació Textil, on finalment gràcies a un acord amb la propietat s'hi ha pogut desenvolupar un projecte urbanístic. La intenció de l'equip de govern, però, és que continuï essent una zona d'activitats

econòmiques. Munell diu que fins ara han evitat fer especulacions “perquè havíem de ser respectuosos fins que se solventés el conflicte laboral”, però que ara treballaran per buscar “fórmules” que permetin modificar el POUM si fa falta per poder “omplir l'espai amb activitats econòmiques, ja sigui amb naus de 1.000, 2.000 o 6.000 metres quadrats”. L'alcalde té previst citar-se amb la propietat “que també hauran de ser flexibles” per mirar “com ho articulem”. Munell apunta també que confia que els grups de l'oposició de l'Ajuntament “no hi posin traves”, fent referència al conflicte obert amb el nou polígon industrial que CiU vol fer a la carretera de les Llosses.

CRONOLOGIA

1881. Fundació de l'empresa per Francesc Casals.

1918. Construcció de l'actual fàbrica a Estamariu.

1940. L'empresa passa a ser una societat anònima.

1978. S'obre una nova planta a Sant Joan.

1985. Al març presenten suspensió de pagaments.

1986. L'empresari italià Gianpaolo Pozzo compra l'empresa.

1987. Vaga dels 300 treballadors pel conveni col·lectiu.

1988. Tallers Casals aixeca la suspensió de pagaments.

1993. Manifestació pel desacord en la negociació del conveni.

2008. La direcció vol marxar a la Xina, on s'està construint una planta.

2009. L'empresa anuncia el tancament de la planta per no arribar a un acord amb el comitè.

2010. El grup rus Interskol es queda amb la majoria d'accions de l'empresa.

2015. Interskol anuncia que vol acomiadar 54 treballadors dels 65 que té l'empresa.

“Com a mínim feia 10 anys que es veia a venir aquest final”

Hi ha persones que han dedicat pràcticament tota una vida a Tallers Casals de Ripoll. És el cas del ripollès Ramon Badia i Valentí Morera, de Campdevàrol. Badia ara té 61 anys i va començar a treballar-hi amb només 15 anys com a aprenent, és a dir, hi ha estat 46 anys. Morera, que té 58 anys, en tenia 20 quan va entrar a l'empresa ripollesa i hi haurà passat 36 anys. Cap dels dos dubta a valorar positivament la seva vida laboral a Tallers Casals i no amaguen que els hagués agradat un altre final per a aquesta empresa centenària. A partir del mes que ve, ja en seran extreballadors.

El primer contacte de Ramon Badia amb Tallers Casals va ser com a aprenent. Amb només 15 anys, el matí se'l passava treballant i a la tarda rebia formació d'oficialia, és a dir, el sistema que avui en dia es coneix com a FP Dual. Amb només 19 anys, i després de quatre fent formació, li van oferir “entrar al departament de mètodes i temps, el que es coneixia com a cronometratge”. Badia assegura que no li agradava gens aquesta feina “perquè em convertia en el dolent de l'empresa, ja que havia de controlar en quin temps feien les peces els treballadors”. Diu que va tenir “moltes batalles” i creu que gràcies a aquesta feina li va sortir el seu esperit reivindicatiu, “que m'ha portat a formar part del comitè d'empresa durant 20 anys”. Per no agradar-li la feina, es va passar 20 anys cronometrant els seus companys, fins que “em van encarregar de portar el certificat de l'ISO 2001”. Fa uns anys va estar també al magatzem de la fàbrica, i amb la compra de Casals per part d'Interskol el van tornar a posar a certificacions. Si Badia està agraït per alguna cosa “és per la formació que vaig rebre”. Precisament ell destaca que tots els treballadors que han sortit de Tallers Casals “han tingut molts coneixements de diferents tipus, perquè com que fèiem tot el procés del que fabricàvem acabaves fent una mica de tot i tocant moltes tecles”. Badia lamenta que la fàbrica es tanqui, “sobretot perquè a darrere hi queden un munt de famílies amb fills i hipoteques al càrrec”.

Valentí Morera va entrar a Tallers Casals l'any 1979. “Just acabava de fer el servei militar i vaig buscar feina a la comarca”, explica, “i després de fer una prova em van agafar”. Va començar a la secció elèctrica fins que va ser oficial de tercera; després, oficial de cinquena, i el 1998 va ser preparador. Des del 2011 era l'encarregat de la fàbrica. “Al principi

era una empresa amb molts treballadors perquè la majoria de coses es feien de forma manual”, recorda, “amb un bon sistema de treball i una bona organització”. Morera recorda especialment la compra de Tallers Casals per part de l’italià Giampaolo Pozzo: “Va ser una revolució per la maquinària, ja que va invertir molt i es van fer moltes innovacions”, explica, “també va augmentar molt la producció perquè va aportar nova clientela, sobretot dels Estats Units i el Canadà”. No mostra tan bona reacció, però, davant la compra de l’empresa pels russos d’Interskol, l’any 2010, “perquè només ens van vendre fum”, diu, i afegeix que “mai han tingut la intenció de tirar l’empresa endavant perquè no van fer ni una punyetera inversió”, es queixa. Segons Morera, “no arreglaven ni els lavabos quan s’espallaven”. Morera, com Badia, resumeix la seva vida laboral a Tallers Casals “com una bona experiència, amb un bon clima de treball i evidentment amb períodes de tensions, com passa a tot arreu”. També li sap greu la forma com ha acabat, “tot i que com a mínim feia 10 anys que es veia a venir”.

Morera i Badia asseguren que no sentiran nostàlgia quan passin per davant la fàbrica ripollesa, “bàsicament perquè en els últims anys hem acabat patint molt”.

Xinesos, italians, russos i catalans

La història de Tallers Casals de Ripoll no ha estat fàcil. El que va començar essent una petita empresa catalana i, per ser més exactes, ripollesa al cent per cent, ha passat per mans xineses, italianes i russes al llarg de la seva història. Amb alts i baixos com una constant, finalment han estat els russos qui han acabat abaixant la persiana.

La família Casals de Ripoll va ser qui va fundar l’empresa l’any 1881, i més concretament, Francesc Casals. L’any 1985, però, l’empresa va presentar suspensió de pagaments i va ser quan va aparèixer un nou soci que es va quedar amb més del 50% de les accions: l’italià Gianpaolo Pozzo. Aquí es va obrir una nova etapa per a Tallers Casals, que va ser positiva per la inversió i innovació en maquinària que va fer el nou propietari, però alhora també es va imposar una nova manera de manar que no va agradar a tothom. Pozzo sempre va ser un personatge controvertit i molts treballadors es queixaven del tracte que els tenia. Dur, exigent i excèntric són alguns dels qualificatius que li donaven, però també reconeixen que “a l’hora de pagar el sou mai fallava”. D’anècdotes protagonitzades per l’italià n’hi va haver moltes. Als anys 90, Pozzo va voler acomiadar uns treballadors perquè en una vaga van aturar una segmentació quan s’havien decretat serveis mínims. El comitè hi va estar dialogant tota una tarda, mentre que 200 treballadors feien pressió concentrats a fora la fàbrica. Ell no entrava en raó, i els empleats no el deixaven marxar. Hi va anar la Guàrdia Civil i l’alcalde d’aleshores, Pere Jordi Piella, i a les 3 de la matinada va accedir a mantenir els treballadors. Tot i així, va denunciar el comitè per segrest. En una altra ocasió, els treballadors recorden que la seva dona es va presentar a la fàbrica per escridassar-lo per un afer de faldilles, i fins i tot sobre Pozzo hi pesa una agressió a un fotògraf d’EL 9 NOU. Malgrat tot, els treballadors reconeixen que sense ell la fàbrica s’hauria tancat molt abans.

De l’italià als xinesos. Perquè l’any 2008 va saltar la notícia que Tallers Casals tancava a Ripoll i marxava cap a la Xina, on s’estava construint una fàbrica. Finalment no va ser així gràcies a l’arribada dels russos d’Interskol, que van comprar l’empresa a Pozzo. Es van erigir com els grans salvadors, perquè això és el que van vendre. Fins i tot van arribar a dir que a Ripoll no hi hauria prou gent per treballar a Tallers Casals de tant que creixeria. Però aviat es va veure que el que més bé sabien fer era vendre fum. Segons expliquen els treballadors, durant els cinc anys que van dirigir l’empresa no van fer cap inversió i només es van dedicar a copiar el sistema productiu de la fàbrica, i es van emportar la maquinària i els plànols cap al seu país. Per l’únic que se’ls recordarà és per haver estat els que han aconseguit tancar Tallers Casals definitivament.